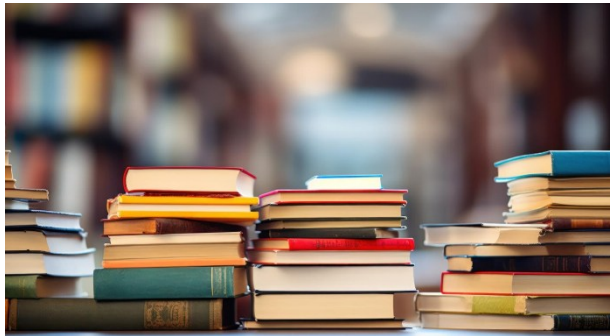

Φουντάνα Μαρία, Ιούνιος 2025

Καινοτόμες Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις και Ψηφιακές Δραστηριότητες στα Κέντρα Καινοτομίας

ΜΕΡΟΣ Α' – Η Τεχνολογία ως Καταλύτης Εκπαιδευτικής Καινοτομίας

Καλώς ήρθατε σε ένα ταξίδι στον κόσμο της καινοτομίας στην εκπαίδευση μέσα από τα Κέντρα Καινοτομίας. Τα Κέντρα Καινοτομίας αποτελούν ένα οικοσύστημα γνώσης που φιλοδοξεί να ενσωματώνει νέα ψηφιακά επιτεύγματα στη σχολική κοινότητα. Επικεντρώνονται σε θέματα αιχμής παρακολουθώντας τις εξελίξεις

στην εκπαίδευση και υιοθετώντας συγκεκριμένες καινοτομίες, για τις οποίες υπάρχει η εκτίμηση πως μπορούν να συνεισφέρουν στην εκπαιδευτική πρακτική.

Η παρουσίαση απευθύνεται στην εκπαιδευτική κοινότητα, σε μια εποχή ραγδαίων αλλαγών, και σε μία προσπάθεια να κατανοήσουμε παρέα τις τρέχουσες και μελλοντικές συνέπειες των καινοτόμων αυτών παιδαγωγικών προσεγγίσεων. Στη συνέχεια θα εξερευνήσουμε αυτές τις καινοτομίες, ξεκινώντας από την Τεχνητή Νοημοσύνη στην Εκπαίδευση και τις Μετα-ανθρωπιστικές Προοπτικές, και φτάνοντας σε πρακτικές εφαρμογές όπως η Εκμάθηση Μέσω Δικτύου χωρίς Σύνδεση και τα διαδικτυακά εργαστήρια.

Η Κεντρική ιδέα της παρουσίασης συγκεκριμένων παιδαγωγικών προσεγγίσεων στο πλαίσιο των Κέντρων Καινοτομίας είναι να ανακαλύψουμε πώς μπορούμε να διερευνήσουμε ένα πιο συμπεριληπτικό περιβάλλον μάθησης που ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της ψηφιακής κοινωνίας.

Η **Τεχνητή Νοημοσύνη** έχει αναδειχθεί ως σημαντική δύναμη στον χώρο της εκπαίδευσης, προσφέροντας νέους τρόπους για να υποστηριχθεί η μαθησιακή διαδικασία. Οι εφαρμογές της Τεχνητής Νοημοσύνης μπορούν να χωριστούν σε τρεις κατηγορίες.

Αρχικά, σε εφαρμογές που αφορούν το εκπαιδευτικό σύστημα και την οργάνωσή του. Αυτές υποστηρίζουν διοικητικές λειτουργίες των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, που μπορεί να αφορούν, για παράδειγμα, την υποστήριξη της χρήσης κάποιας εκπαιδευτικής πλατφόρμας ή την πρόβλεψη του ετήσιου αριθμού των φοιτητών ή τον εντοπισμό μαθητών που κινδυνεύουν να εγκαταλείψουν τις σπουδές τους.

Έπειτα, σε εφαρμογές που αφορούν τους μαθητές. Εδώ περιλαμβάνονται τα ευφυή συστήματα διδασκαλίας, τα συστήματα διδασκαλίας που βασίζονται σε διαλόγους και τα περιβάλλοντα διερευνητικής μάθησης. Αυτά τα συστήματα προσφέρουν εξατομικευμένη

Φουντάνα Μαρία, Ιούνιος 2025

μάθηση, προσαρμόζοντας το περιεχόμενο στις ανάγκες και τις αδυναμίες κάθε μαθητή. Επίσης, σημαντική είναι η αυτόματη αξιολόγηση γραπτού λόγου, η οποία παρέχει άμεση ανατροφοδότηση.

Τέλος, σε εφαρμογές που αφορούν τους εκπαιδευτικούς. Αυτή η κατηγορία, αν και λιγότερο αναπτυγμένη, προσφέρει εργαλεία που μπορούν να βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς να βελτιώσουν τη διδασκαλία τους, να διαχειριστούν την τάξη, και να έχουν πρόσβαση σε δεδομένα για τους μαθητές τους.

Στο σημείο αυτό είναι πολύ σημαντικό να τονίσουμε ότι η Τεχνητή Νοημοσύνη δεν θα πρέπει με κανέναν τρόπο να νοείται ανεξάρτητα και πέρα από τον εκπαιδευτικό και τις μοναδικές ανθρώπινες δεξιότητες της κριτικής σκέψης, της δημιουργικότητας, της επικοινωνίας και της συνεργασίας. Στόχος της θα πρέπει να είναι η ενδυνάμωση του εκπαιδευτικού και η υποστήριξή του με σκοπό την εξοικονόμηση χρόνου.

Ποιο είναι το συμπέρασμα όλως αυτών; Πρέπει να διασφαλίσουμε ότι η Τεχνητή Νοημοσύνη στην εκπαίδευση θα υποστηρίζει τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, αντιμετωπίζοντας παράλληλα τις ηθικές και κοινωνικές προκλήσεις.

Οι **μετα-ανθρωπιστικές προοπτικές** μας προκαλούν να επαναπροσδιορίσουμε τη σχέση μας με την τεχνολογία και τον κόσμο γύρω μας.

Τι σημαίνει να είσαι άνθρωπος; Εξετάζουμε αν το "είμαι άνθρωπος" επεκτείνεται πέρα από το σώμα μας, στον πραγματικό και ψηφιακό κόσμο. Τεχνολογικές εξελίξεις, όπως τα Chatbots και τα ρομπότ, δημιουργούν μια θολή γραμμή μεταξύ ανθρώπων και μηχανών, εγείροντας ηθικά και κοινωνικά ερωτήματα.

Η υιοθέτηση μιας μετα-ανθρωπιστικής προσέγγισης στην εκπαίδευση δίνει τη δυνατότητα να τεθούν ερωτήματα σχετικά με το τι μπορούν να μάθουν οι μαθητές όταν καλούνται να αναμετρηθούν με την υπαρξιακή πρόκληση που ενέχει η ιδέα ενός λιγότερο σαφούς διαχωρισμού ανάμεσα στον άνθρωπο και την τεχνολογία.

Τέτοια υπαρξιακά και ηθικά ερωτήματα μπορεί να είναι:

Πώς πρέπει να αντιλαμβανόμαστε τη σχέση μας με τη φύση, δεδομένου του ελέγχου μας πάνω στο περιβάλλον;

Πώς συνδέονται οι αυθεντικές μας ταυτότητες με τον τρόπο που παρουσιάζομαστε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης;

Ο μετα-ανθρωπισμός μας οδηγεί πέρα από το να θεωρούμε τους ανθρώπους ως το κεντρικό σημείο αναφοράς. Στόχος αυτής της διερεύνησης θα πρέπει να είναι να εμπλουτίσουμε την κατανόησή μας για τον εαυτό μας και τον κόσμο, αντιμετωπίζοντας τις ανησυχητικές ιδέες μιας λιγότερο σαφούς διάκρισης μεταξύ ανθρώπων και τεχνολογίας.

Τα **ανοικτά δεδομένα** αποτελούν ένα δυναμικό εργαλείο μάθησης, καθώς προέρχονται από πραγματικές διαδικασίες σε οργανισμούς και έχουν άμεσο αντίκτυπο στη ζωή μας. Πολλές κυβερνήσεις και σημαντικοί οργανισμοί μοιράζονται τα δεδομένα τους, προσφέροντας ευκαιρίες για μάθηση.

Φουντάνα Μαρία, Ιούνιος 2025

Η αξία των συγκεκριμένων δεδομένων έγκειται στο ότι είναι αυθεντικά, και ενδέχεται να μπορούν οι μαθητές να εντοπίσουν προσωπικούς συσχετισμούς, και να ενισχυθεί η κινητοποίηση και η επιθυμία τους να κατανοήσουν τι συμβαίνει στην κοινότητά τους.

Για παράδειγμα, οι μαθητές μπορούν να εξερευνήσουν δεδομένα για τη χρηματοδότηση δημόσιων έργων, να συγκρίνουν στατιστικά στοιχεία, και να εντοπίσουν ζητήματα που απαιτούν προσοχή σε τοπικό ή παγκόσμιο επίπεδο.

Η ενασχόληση με τα ανοικτά δεδομένα ενισχύει την κατανόηση των δεδομένων, τη διαφάνεια και τη δράση, και βασίζεται σε αποδείξεις. Επιπλέον, συνδέει τους μαθητές με κοινωνικά κινήματα και προάγει τον επιστημονικό γραμματισμό.

Ωστόσο, η διαχείριση μεγάλου όγκου δεδομένων και η εξασφάλιση της ιδιωτικότητας παρουσιάζουν προκλήσεις. Πρέπει να δοθεί έμφαση στην ανάπτυξη δεξιοτήτων ανάλυσης δεδομένων και στην κατανόηση της αξιοπιστίας και της προέλευσης των δεδομένων.

Η αυξανόμενη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών στην εκπαίδευση συνοδεύεται από ηθικά ζητήματα που σχετίζονται με την ιδιωτικότητα των μαθητών και των εκπαιδευτικών, καθώς και με την κατάλληλη χρήση των δεδομένων.

Βασικά ερωτήματα που τίθενται είναι και τα εξής:

Ποιος κατέχει τα δεδομένα;

Πώς πρέπει να ερμηνεύονται τα δεδομένα;

Πώς προστατεύεται η ιδιωτικότητα;

Πώς χρησιμοποιούνται τα δεδομένα;

Είναι σημαντικό να υπάρχει εκπαίδευση για το πώς χρησιμοποιούνται τα δεδομένα και ποιες είναι οι πιθανές συνέπειες από τη χρήση τους. Οι μαθητές πρέπει να μάθουν πώς να προστατεύουν τα δεδομένα τους και να κατανοούν τις ηθικές προεκτάσεις της κοινής χρήσης τους.

Για να το πετύχουν αυτό εμπειρικά, οι μαθητές μπορούν να "παίξουν" με τα δικά τους δεδομένα με σκοπό να προετοιμαστούν για έναν κόσμο όπου τα δεδομένα διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο και να διασφαλιστεί ότι οι τεχνολογίες θα χρησιμοποιούνται με υπεύθυνο και ηθικό τρόπο.

Η **παιδαγωγική κοινωνικής δικαιοσύνης** στοχεύει να εκπαιδεύσει και να ενδυναμώσει τους μαθητές να γίνουν ενεργοί πολίτες, που κατανοούν τις κοινωνικές ανισότητες και μπορούν να συμβάλλουν στη δημιουργία μιας πιο δημοκρατικής και ισότιμης κοινωνίας.

Οι εκπαιδευτικοί που δεσμεύονται στην κοινωνική δικαιοσύνη εκτιμούν τις μοναδικές εμπειρίες και οπτικές των μαθητών και προσπαθούν να τους αντιμετωπίζουν με φροντίδα και αξιοπρέπεια.

Στο πλαίσιο αυτό, οι μαθητές ενθαρρύνονται να εξερευνήσουν συστήματα εξουσίας και αδικίας. Επιπλέον, η παιδαγωγική κοινωνικής δικαιοσύνης δίνει έμφαση στη συμμετοχή των

Φουντάνα Μαρία, Ιούνιος 2025

μαθητών στη δημιουργία του προγράμματος σπουδών, αντί να τους επιβάλλεται ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα.

Δίνεται, επίσης, προσοχή στον τρόπο που απεικονίζονται άλλες κουλτούρες, περιθωριοποιημένες ομάδες, και άτομα που δεν εκπροσωπούνται επαρκώς σε διάφορους χώρους. Μέσα από τη συγκεκριμένη προσέγγιση, οι μαθητές καλλιεργούν την κοινωνική συνείδηση και ενδυναμώνονται ως προς την αντιμετώπιση των αδικιών στην κοινωνία.

Τέλος πρώτου Μέρους.

Στο Πρώτο μέρος εξερευνήσαμε καινοτόμες τεχνολογίες και παιδαγωγικές προσεγγίσεις που μπορούν να υποστηρίξουν περιβάλλοντα μάθησης προσαρμοσμένα στις ανάγκες της ψηφιακής κοινωνίας. Στο δεύτερο μέρος, θα συνεχίσουμε την ανακάλυψη παρουσιάζοντας επιπλέον παιδαγωγικές πρακτικές και ψηφιακές δραστηριότητες που εμπλουτίζουν τη συμμετοχική μάθηση και φέρνουν νέες δυνατότητες στην εκπαιδευτική εμπειρία.

Αναφορές

- Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) / <https://www.statistics.gr/sdgs>
- Σχέδιο Δράσης για την Ψηφιακή Εκπαίδευση (2021 – 2027) / <https://education.ec.europa.eu/el/focus-topics/digital-education/action-plan>
- OECD, Education at a Glance, 2018 / https://www.oecd.org/en/publications/education-at-a-glance-2018_eag-2018-en.html
- OECD, Education at a Glance, 2020 / https://www.oecd.org/en/publications/education-at-a-glance-2020_69096873-en.html
- Innovating Pedagogy, 2020 / https://libeprints.open.ac.uk/69467/1/InnovatingPedagogy_2020.pdf

Πρόσθετοι Πόροι

- <https://www.unesco.org/en/articles/unesco-dedicates-international-day-education-2025-artificial-intelligence?hub=66580>
- <http://ic.cti.gr/el/endiaferonta/meltemi.html>
- <http://ic.cti.gr/el/endiaferonta/tehniti-noimosyni-to-evropaiko-koinovoylio-enekrine-ton-neo-kanonismo-orosimo.html>
- <http://ic.cti.gr/el/endiaferonta/8-kainotomies-pou-epilexthikan-gia-ton-epitaxynti-psifiakis-ekpaidefsis-2024.html>
- <http://ic.cti.gr/el/endiaferonta/european-schoolnet-epaggelmatiki-anaptyksi-gia-ekpaideftikoys-stin-epoxi-tis-tn.html>
- <http://ic.cti.gr/el/endiaferonta/mooc-nature-based-climate-shelters-in-schools-gr.html>

Φουντάνα Μαρία, Ιούνιος 2025

- <http://ic.cti.gr/el/endiaferonta/techniti-noimosyni-kai-ekpaidefsi-ta-paidia-xreiazontai-kathodigisi-apo-tin-ti-sto-sxoleio-alla-pois-kathodigei-ta-sxoleia.html>

